

daha iyi yargı

Yargı Reformu

Stratejisi 2019 Belgesi

1. Reform Paketinde Yer Alan

Hakimlik ve Savcılık Mülakat Sınavı

Değişiklik Tasarısı Hakkında

Görüş ve Öneriler

Derneğimizin Yayınları

Yargıda İyileştirmeye Yönelik
Tespit ve Öneriler

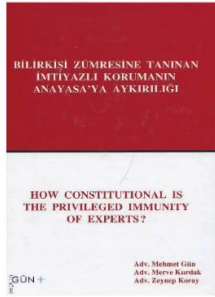
Yargı Hizmetlerinde
Kalite ve Kalite Unsurları

Uyuşmazlık Çözüm Zihniyetini
Değiştirmek için
Tam ve Doğru İfşa ve İbraz

Bilirkişilik Kanun Tasarısı
Hakkında Görüş ve Öneriler

Bilirkişili Zümresine
Tanınan İmtiyazlı Korumanın
Anayasa'ya Aykırılığı

Yargı Bağımsızlığı için
Adalet Yüksek Kurumu

Türkiye'nin
Orta Demokrasi
Sorunları ve Çözüm Yolu

Türkiye'nin İkilemi:
Orta Gelir ve Orta Demokrasi
Tuzakları

Kuruluş Bildirgesi

Bizler, Daha İyi Yargı Derneği Üyeleri;

demokrasimizin direği ve ülkemizin daha ileriye gitmesinin temel taşı, Yargı'mızı ve işlevini iyileştirmek için çalışacağımızı, bu doğrultuda faaliyet gösterirken ilgili resmi ve özel kurumlar ile sivil toplum kuruluşları, hakimler, savcılar, avukatlar, diğer adli görevliler, akademisyenler, iş ve çalışma dünyası temsilcileri de dahil olarak yargımızın tüm paydaşlarını ve ilgilenen her kişi ve kesimi kapsamak, ortak bir zeminde buluşturmak, çok sesli düşünüp farklılıklar arasında mutabakat sağlayarak yenilikçi, ilerici ve iyileştirici somut çözümler üretmek ve hayata geçirmek için çaba göstereceğimizi;

Yeni anayasa ve yasa çalışmalarına yargı reformu amaçlı öneriler getirerek katkı vereceğimizi; Çalışmalarımızda;

1. Temel evrensel yargısal ilkelere bağlı kalacağımızı;
2. Ülkemizin yüksek menfaatlerini gözeticeğimizi;
3. Hukukun Üstünlüğü, Dürüstlük, Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik'in öncelikli değerlerimiz olduğunu;
4. Yargılamalarda suistimalin karşısında duracağımızı, dürüst davranılmasını ve uyuşmazlık konusunun ve delillerin tam ve doğru olarak ifşasını sağlamak için çalışacağımızı;
5. Toplumdaki her türlü uyuşmazlıkta uzlaşmacılığı benimsediğimizi;
6. Derneğimizin toplumun her kesimini kapsaması için çaba göstereceğimizi;
7. Tarafsız olacağımızı ve her türlü kamu, özel kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarına ve siyasi partilere karşı eşit mesafede duracağımızı;
8. Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin de özünü oluşturan İnsan Hakları, Çevre, Rüşvetle Mücadele ve İş Hukuku konularındaki 10 temel ilkeyi desteklediğimizi ve bu ilkelere gönüllü olarak uyacağımızı;

beyan ve taahhüt ederiz.

daha iyi yargı

Yargı Reformu Stratejisi Belgesi 2019 1. Reform Paketinde Yer Alan Hakimlik ve Savcılık Mülakat Sınavı Değişiklik Tasarısı Hakkında Görüş ve Öneriler

Daha İyi Yargı Derneği, ülkemizde yargının hizmet kalitesini yükseltmenin zorunlu olduğunu savunan bir sivil toplum kuruluşu olarak, hâkimlik savcılık mülakat aşamasının şeffaf ve hesapverir hale getirilmesine, toplumun mülakatlarda siyasi etki olduğu yönündeki endişesinin giderilmesine ve liyakatin en üst derecede sağlanmasına katkıda bulunmayı arzu etmektedir.

82 milyon nüfuslu Türkiye Cumhuriyeti adına yargı yetkisini kullanma görev ve yetkisi verilen hâkimler ve savcılar;

- i. Hukukun üstünlüğünün sağlanması,
- ii. Devlet gücünün hukuka uygun olarak kullanılması ve bu gücü kullanan tüm görevlilerin hesapverirliğinin sağlanması,
- iii. Toplumda adalet inancının ve kurumlara güvenin güçlendirilmesi,
- iv. Kişisel hak ve hürriyetlerin ve özellikle fikir çeşitliliği ile ifade özgürlüğünün korunması suretiyle ülkemizde güven ortamının pekiştirilmesi, yurttaşlık bilincinin ve giderek yenilik (innovasyon) yeteneğinin ve kapasitesinin geliştirilmesi, böylece teknolojik gelişimin hızlandırılması,
- v. Buna bağlı olarak Türkiye'nin gelişmişliğinin ve mal ve hizmet üretiminin niceliksel ve niteliksel artışı sayesinde ekonomik büyüklüğünün artışının sağlanması,
- vi. Erişilen refah düzeyinin ve bu düzeyin elde edilmesi için katlanılan yükümlülüklerin toplumda adil olarak dağılımının sağlanması

bağlamında verdikleri kararlarla belirleyici işleve sahiptir. Bu nedenle, hâkimlik savcılık mesleğine girmenin koşulları büyük bir duyarlıkla saptanmalıdır. Bu önemli mesleklere girişlerde adayların genel ve mesleki bilgi düzeylerini ölçen yazılı sınavlara ilaveten mülakat yapılması da öngörülmüştür. Mesleğe en uygun adayların seçilmesinin sağlanması ve eleme sürecinin nesnel yürütüldüğüne dair kamuoyunda güven algısının yaratılabilmesi için, mülakat sürecinin şeffaflık ve hesapverirlik ilkelerine ve genel kabul gören uluslararası standartlara uyarlı ve uygun tasarlanması gerekir.

TBMM'ye sunulmak üzere hazırlanan birinci yargı reform paketinde, hâkimlik ve savcılık mülakat sınavına dair, mülakat komitesinin yedi kişiye çıkarılarak,

HSK Genel Sekreteri ile Türkiye Adalet Akademisi Danışma Kurulundan bir temsilcinin ilave edilmesi önerilmektedir.

Değiştirilmesi önerilen hüküm ve değişiklik önerisi aşağıdaki gibidir:

Yürürlükteki metin:

1. Yargı Reform Paketi'nde getirilen değişiklik önerisi (koyu kırmızı metin)

Madde 9/A – (Ek: 1/12/2007-5720/3 md.)
(Değişik fıkra:20/2/2019-7165/4 md.)

Mülâkat Kurulu; Adalet Bakanının görevlendireceği bakan yardımcısı başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri olmak üzere toplam beş üyeden oluşur.

Madde 9/A – (Ek: 1/12/2007-5720/3 md.)
(Değişik fıkra:20/2/2019-7165/4 md.)

Mülâkat Kurulu; Adalet Bakanının görevlendireceği bakan yardımcısı başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri ile **Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreteri ve Türkiye Adalet Akademisi Danışma Kurulundan seçilen bir kişi olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur.**

Türkiye Adalet Akademisi Danışma Kurulunda; a) Yargıtay veya Danıştay mensubunun birden fazla olması halinde bu kişiler arasından, b) Yargıtay veya Danıştay mensubu bulunmaması halinde, Kurulda görev yapan hâkim ve savcılar arasından, her sınav için Danışma Kurulunca, üye tam sayısının salt çoğunluğunun gizli oyuyla, sınavın türüne göre bir asıl üye Mülâkat Kuruluna seçilir.

Daha İyi Yargı derneği, birinci yargı paketinde hakim ve savcı yazılı sınavından sonra yapılan mülakatlarla ilgili olarak getirilen ve yukarıdaki tabloda gösterilen kırmızı ile işaretlenen değişiklik önerisinin, Yargı Reformu Stratejisi 2019 belgesi ile oluşan beklentileri karşılamaya ya da mülakat aşaması ile ilgili olarak toplumda oluşan endişe ve eleştirileri gidermeye yeterli olmadığını düşüncesindedir.

Yürütme gücünün unsurları olan Adalet Bakanlığı bürokratlarının çoğunlukta olduğu bir komite tarafından hâkim ve savcılarının göreve alınması ile sonuçlanacak mülakat sınavı yapılması, en başta yargı gücünün yürütme gücünden bağımsız olması gerektiği ilkesine aykırıdır.

Hâkim ve savcı mülakatları ile ilgili söz konusu değişiklik önerisinin geliştirilmesi için Daha İyi Yargı Derneği'nin, bu aşamadaki temel ilkesel çözüm önerileri şu şekildedir:

1. Mülakatın her aşamasına şeffaflık ve hesapverirlik hâkim olmalıdır.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 26.09.2018 tarihli 2018/538 İtiraz sayılı kararı ile onanmış olduğu Danıştay 12. Dairesinin 16.05.2018 tarihinde verdiği yürütmeyi durdurma kararında: belediye zabıta memuru alımında sözlü sınav yapılması “her türlü öznel değerlendirmeye açık bulması, [bunun yazılı] sınavın nesnel koşullarını kısmen dahi olsa etkisiz kılacağı ve sübjektif değerlendirmelerin oluşabilmesine yol açıcı etkileri bulunduğu” gerekçesi ile hukuka uysuz bulunmuştur.

Hâkim ve savcılarının mülakatlarının kararda belirtilen “sübjektif/öznel değerlendirme” ihtimalinin tamamen bertaraf edecek, şeffaflık ve hesapverirliği sağlayacak şekilde tasarlanması zorunludur. Bu amaçla önceki uygulamalarda var olan mülakatları kayıt altına alma uygulaması geliştirilerek geri getirilmeli; mevcut olan kayıtsızlık ve dolayısıyla hesapvermezlik hali bertaraf edilmelidir.

2. Mülakat, yürütme unsurlarının içinde yer almadığı, tarafsızlıklarına kamuoyunda güven oluşmuş bulunan kimselerden ve herhangi bir şekilde nüfuz altına alınamayan yüksek liyakatli bir komisyon tarafından yapılmalıdır.

Mülakat sürecini planlayan ve gerçekleştiren komitenin bağımsızlığı ve tarafsızlığı teminat altına alınmalıdır.

Bu hususta komisyonun HSK üyeleri, sicil puanı en yüksek kıdemli hâkimler ve Türkiye Barolar Birliği üyeleri ile oluşturulacak havuzdan kurayla seçilecek temsilcilerin dengeli dağılımıyla oluşması düşünülebilir.

Konunun aciliyeti nedeniyle, ilk aşamada Mülakat Komitesi'nin, sicil puanı en yüksek kıdemli hâkimlerden kura yoluyla oluşturulması bir ara çözüm olarak düşünülmelidir.

Böylece, kamuoyunda oluşan, mülakatta nüfuzu olan adayların kayırılarak yazılı sınavda başarılı olan adayların önüne geçirildiği algısı da bertaraf edilmelidir.

3. Planlama Komitesi, öncelikle şu konuları karara bağlamalıdır:

- Mülakatın hangi aşamada yapılacağı,
- Mülakata hangi adayların çağrılacağı,
- Mülakatla ulaşılması istenen hedefler:

Bu kapsamda, mülakat, asla bir “güvenlik soruşturması ve istihbarat doğrulaması” anlayışı ile kurgulanmamalıdır. Bu inceleme Devlet’in ayrı, yetkili birimleri tarafından zaten yürütülmektedir. Mülakatın hangi temel ilkelere göre yapıldığı, nesnel şekilde belirlenmeli, bu ilkeler kamuoyuna da duyurulmalıdır.

- Mülakatın içeriğinin ve başarı ölçütlerinin ne olacağı, nasıl ve kim tarafından yapılacağı:

Mülakat modülleri, adayların aldığı puanlar toplandığında, mesleğe liyakat bazlı seçim yapılmasına hizmet edecek şekilde kurgulanmalıdır. Hâkimlik ve savcılık mesleğine uygunluk ölçütlerinin nesnel olarak belirlendiği profesyonel bir insan kaynakları değerlendirme süreci yürütülmelidir. Mülakat sürecine, adayların IQ ve EQ puanlarını ve iletişim becerilerini nesnel olarak belirleyen, yetkin profesyonel kurumlar tarafından yürütülen modern değerlendirme yöntemlerinin entegre edilmesi, değerlendirmenin öznelliği riskini en aza indirecek, mülakatın mesleki uygunluğu ölçmekteki isabetliliğini artıracaktır.

Ayrıca, adayın toplam başarı puanının bir kısmını oluşturacak şekilde, adayların ders dışı akademik başarıları (kurgusal duruşma yarışmalarına katılma, makale yazma yarışmalarına katılma ve bu gibi yarışmalarda elde edilen başarılar, bir başka üniversiteyi daha bitirmiş olma, lisansüstü bir programa başlamış/bitirmiş olma), yayınlanmış eserleri, sportif, sanatsal ve düşünsel faaliyetleri de ayrı ayrı ve nesnel olarak puanlandırılmalıdır. Hangi ders dışı başarıların puanlamaya dâhil edileceği önceden belirlenmeli ve ilan edilmelidir.

- İtiraz ve denetleme süreci:

Hâkimlik savcılık giriş sınavının sonuçlarına karşı, ilgililerin itiraz etme ve iptalini dava etme hakkı getirilmeli; bu husustaki davalar hızlıca karara bağlanmalıdır.

SONUÇ:

Ülkemizde insan kaynaklarının nitelik ve niceliğinin sürdürülebilir bir şekilde artırılmasını sağlayacak temel çözüm; uzun vadede sunulan eğitim sisteminin kalitesinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır. Böyle bir sisteme erişinceye kadar, hâkimlik ve savcılık mesleğinde kalitenin güvence altına alınabilmesi için, giriş sınavının yeniden tasarlanması, hukuk eğitiminin içinde bulunduğu genel durumda, alınabilecek en hızlı ve sürdürülebilir kalite artırıcı tedbir olarak görülmektedir.

Hâkimlik ve savcılık mesleklerine giriş sürecinde giriş sınavına ilaveten yapılması öngörülen mülakat, sonuçta liyakatli adayların seçildiği, asla ayrımcılığın veya kayırmanın olmadığı inancını yerleştirecek şekilde tasarlanmalı, sınavlar şeffaf ve yargısal denetime elverişli şekilde yapılmalı ve denetlenmelidir.

Bununla birlikte, hâkimlik ve savcılık mesleğine girişte geçilmesi gereken tüm aşamalar, yazılı sınavlar ve mülakatlar konunun tüm paydaşları bir araya gelerek, bilimsel metodolojiyle planlanmalıdır.

Daha İyi Yargı, bu konuda yapılacak çalışmalara gönüllü olarak katılmaya, katkı sunmaya ve sorumluluk almaya hazırdır.

daha iyi yargı

daha iyi yargı

f **in** /dahaiiyargi
dahaiiyargi.org

daha iyi yargi

f **in** /dahiyyargi